Krimināllieta Nr.15890041316

Lietas arhīva Nr.KA04-211-18/7

ECLI:LV:RAT:2018:0207.15890041316.2.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2018.gada 7.februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Signe Kalniņa,
tiesneši Sandra Amola, Guntars Kveska,
piedaloties prokuroram Rimantam Kuzmam,
izskatīja krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras virsprokurora Arnīna Meistera apelācijas protestu par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 18.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 18.oktobra spriedumu:

/pers. E/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 190.[1]panta otrajā daļā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu, bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu /pers. E/ brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu 6 mēnešiem.

Soda izpildes gadījumā saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu /pers. E/ soda termiņā ieskaitāms īslaicīgā aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks no 2016.gada 26.augusta līdz 2016.gada 27.decembrim.

/pers. E/ piemērotais drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā un papildus drošības līdzeklis – aizliegums tuvoties noteiktai personai un aizliegums izbraukt no valsts, saglabāts spēkā līdz sprieduma spēkā stāšanās laikam.

/pers. F/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 190.[1]panta otrajā daļā, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 9 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas.

/pers. F/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 281.panta pirmajā daļā un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības daļēji saskaitot sodus – sods /pers. F/ noteikts brīvības atņemšana uz 10 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu /pers. F/ brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu 7 mēnešiem.

Soda izpildes gadījumā saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu /pers. F/ soda termiņā ieskaitāms īslaicīgā aizturēšanā pavadītais laiks – 2016.gada 26.augusts.

Apsūdzētajam /pers. F/ piemērotais drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā un papildus drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts, saglabāts spēkā līdz sprieduma spēkā stāšanās laikam.

Nolemts ar mantas arestu aplikto mantu, kas glabājas LR Prokuratūras pārvaldītajā depozītkontā,- /pers. E/ dzīvoklī izņemto naudu 700 *euro* atdot īpašniekam /pers. E/, līdz ar to noņemot mantas arestu.

Piedzīts no /pers. E/ procesuālie izdevumi 246,50 *euro* par medicīnisko pārbaudi vielu ietekmes noteikšanai, VSIA "Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centra" 28.08.2016. rēķins.Nr.00819.

Piedzīts no /pers. F/ procesuālie izdevumi 225,70 *euro* par medicīnisko pārbaudi vielu ietekmēs noteikšanai, VSIA "Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centra" 12.10.2016. rēķins.Nr.00870.

Izlemts jautājums par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. E/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka izdarīja narkotisko vielu lielā apmērā pārvietošanu pāri Latvijas Republikas valsts robežai nelikumīgā veidā, un proti:

Pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2016.gada 30.jūlijam, /pers. E/, nolūkā saņemt narkotiskās vielas, no datora, izmantojot interneta pārlūku "*TOR*", interneta vietnē "*alphabay*" veica narkotiskās vielas – kanabiss (*izžāvētas marihuānas*) pasūtījumu uz /pers. I/ vārda, norādot piegādes adresi /adrese/, Rīgā, LV-1069. /pers. E/ par narkotisko vielu iegādi veica norēķinu ar virtuālo valūtu "BITCOIN", t.i., veica darbības, lai pasta sūtījumu ar narkotisko vielu saņemtu Latvijā, kā rezultātā, pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā un apstākļos, nenoskaidrota persona no Kanādas (*/pers. K/, /adrese/, ONL6E1H8, Canada*) nosūtīja uz /pers. E/ norādīto adresi – /adrese/, Rīgā, LV-1069, pasta sūtījumu ar kartona kastē "*Starfrit*" esošu zaļganbrūnas krāsas, izžāvētu, augu valsts izcelsmes masu ar svaru 915,5901 g - kanabiss (*izžāvēta marihuāna*), kas bija ievietota četros polietilēna, ar foliju aizvelcētos, iepakojumos.

Sūtījums ar narkotiskajām vielām Muitas pārvaldes lidostas MKP 0240 telpā Ziemeļu ielā 10, Mārupes novadā, piegādei adresātam tika saņemts 2016.gada 30.jūlijā, kuram pēc VAS "Latvijas Pasts" uzaicinājuma par pasta sūtījuma piegādi, kurā no Kanādas tika nosūtīts 915,5901 g - kanabisa (*izžāvēta marihuāna*), kas sastāda lielu apmēru un, kas speciālās izmeklēšanas darbības – noziedzīgās darbības kontroles ietvaros, tika aizstāta ar tāda paša izskata un izmēra vielu, atstāšanas pasta kastītē /adrese/, par apsolītu atlīdzību 300,00 *euro*, ievērojot /pers. E/ norādījumus un interesēs, apzinoties, ka pasta sūtījumā atrodas narkotiskās vielas, 2016.gada 26.augustā ap plkst.12:12 VAS "Latvijas Pasts" Rīgas 69.nodaļā, Slokas iela 146, Rīgā, pakaļ ieradās /pers. F/, kurš VAS "Latvijas Pasts" darbiniekam uzdodoties par /pers. I/ un uzrādot viltotu Zviedrijas Karalistes identitātes karti Nr./numurs/, izdota 2016.gada 24.februārī, uz /pers. I/ vārda, saņēma /pers. I/ adresēto pasta sūtījumu ar tajā esošajām aizstātajām narkotiskajām vielām.

Tādā veidā /pers. E/ iegādājās un pārvietoja pāri Latvijas Republikas valsts robežai narkotisko vielu - kanabiss (izžāvēta marihuāna), ar svaru

915,5901 g.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 8.novembra noteikumiem Nr.847 „Par Latvijā kontrolējamām narkotiskajām vielām, psihotropajām vielām un prekursoriem" – kanabiss (izžāvēta marihuāna) pieskaitāms pie aizliegtām sevišķi bīstamām narkotiskām vielām (I saraksts).

Saskaņā ar likuma "Par narkotisko un psihotropo vielu un zāļu likumīgās aprites kārtību" 5.pantā noteikto ir "aizliegts (..) iegādāties (..) I sarakstā iekļautos augus, vielas un zāles". Tādējādi /pers. E/ ar savām darbībām pārkāpa Latvijas Republikas likuma "Par narkotisko un psihotropo vielu un zāļu likumīgās aprites kārtību" 5.panta prasības.

Saskaņā ar 1998.gada 4.novembra likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanos un piemērošanas kārtību" 2.pielikumu "Kritēriji nelikumīgā apritē esošo narkotisko un psihotropo vielu un zāļu, kā arī vielu, kas var tikt izmantotas narkotisko un psihotropo vielu nelikumīgai izgatavošanai (prekursori) iedalījumu apmēriem" 915,5901 g - kanabiss (izžāvēta marihuāna) pārsniedz apmēru, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem.

Tādā veidā /pers. E/ pārvietoja pāri Latvijas Republikas valsts robežai narkotisko vielu – kanabiss (izžāvēta marihuāna) lielā apmērā.

Ar šādām savām darbībām /pers. E/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 190.[1]panta otrajā daļā.

Turklāt ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka atbalstīja narkotisko vielu lielā apmērā pārvietošanu pāri Latvijas Republikas valsts robežai nelikumīgā veidā, un proti:

Pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2016.gada 30.jūlijam, /pers. E/, nolūkā saņemt narkotiskās vielas, no datora, izmantojot interneta pārlūku "TOR", interneta vietnē " alphabay " veica narkotiskās vielas – kanabiss (izžāvētas marihuānas) pasūtījumu uz /pers. I/ vārda, norādot piegādes adresi /adrese/, Rīgā, LV-1069. /pers. E/ par narkotisko vielu iegādi veica norēķinu ar virtuālo valūtu "BITCOIN", t.i., veica darbības, lai pasta sūtījumu ar narkotisko vielu saņemtu Latvijā, kā rezultātā, pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā un apstākļos, nenoskaidrota persona no Kanādas (/pers. K/, /adrese/, ONL6E1H8, Canada) nosūtīja uz /pers. E/ norādīto adresi – /adrese/, Rīgā, LV-1069, pasta sūtījumu ar kartona kastē "Starfrit" esošu zalganbrūnas krāsas, izžāvētu, augu valsts izcelsmes masu ar svaru 915,5901 g - kanabiss (izžāvēta marihuāna), kas bija ievietota četros polietilēna, ar foliju aizvelcētos, iepakojumos.

Sūtījums ar narkotiskajām vielām Muitas pārvaldes lidostas MKP 0240 telpā Ziemeļu ielā 10, Mārupes novadā, piegādei adresātam tika saņemts 2016.gada 30.jūlijā, kuram pēc VAS "Latvijas Pasts" uzaicinājuma par pasta sūtījuma piegādi, kurā no Kanādas tika nosūtīts 915,5901 g - kanabisa (izžāvēta marihuāna), kas sastāda lielu apmēru un, kas speciālās izmeklēšanas darbības – noziedzīgās darbības kontroles ietvaros, tika aizstāta ar tāda paša izskata un izmēra vielu, atstāšanas pasta kastītē /adrese/, par apsolītu atlīdzību 300,00 *euro*, ievērojot /pers. E/ norādījumus un interesēs, apzinoties, ka pasta sūtījumā atrodas narkotiskās vielas, 2016.gada 26.augustā ap plkst.12:12 VAS "Latvijas Pasts" Rīgas 69.nodaļā, Slokas iela 146, Rīgā, pakaļ ieradās /pers. F/, kurš VAS "Latvijas Pasts" darbiniekam uzdodoties par /pers. I/ un uzrādot viltotu Zviedrijas Karalistes identitātes karti Nr./numurs/, izdota 2016.gada 24.februārī, uz /pers. I/ vārda, saņēma /pers. I/ adresēto pasta sūtījumu ar tajā esošajām aizstātajām narkotiskajām vielām.

Tādā veidā /pers. F/, ievērojot /pers. E/ norādes un interesēs, ierodoties VAS "Latvijas Pasts" Rīgas 69.nodaļā, Slokas ielā 146, Rīgā, uzdodoties par /pers. I/ un uzrādot viltotu Zviedrijas Karalistes identitātes karti /numurs/, izdota 2016.gada 24.februārī, uz /pers. I/ vārda, un, saņemot /pers. E/ pasūtītās no pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotas personas nosūtīto pasta sūtījumu Nr.LX005381796CA ar narkotiskām vielām, atbalstīja /pers. E/ narkotisko vielu, t.i., 915,5901 g kanabisa (izžāvēta marihuāna) pārvietošanā pāri Latvijas Republikas valsts robežai lielā apmērā.

Ar šādām savām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 190.[1]panta otrajā daļā.

Turklāt ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka slēpa savas personas identitāti, izmantojot viltotu personību apliecinošu dokumentu, un proti:

/pers. F/ 2016.gada 26.augustā ap plkst.12:10, pēc VAS "Latvijas Pasts" uzaicinājuma par pasta sūtījuma piegādi /pers. I/ no Kanādas (/pers. K/, /adrese/, ONL6E1H8, Canada) atstāšanas pasta kastītē /adrese/, ieradās VAS "Latvijas Pasts" Rīgas 69.nodaļā, Slokas iela 146, Rīgā, kur tīši apzinoties savas rīcības prettiesiskās sekas, uzdodoties par /pers. I/ un VAS "Latvijas pasts" darbiniekam uzrādot (izmantoja) viltotu Zviedrijas Karalistes identitātes karti /numurs/, izdota 2016.gada 24.februārī, uz /pers. I/ vārda, pret parakstu saņēma /pers. I/ adresēto pasta sūtījumu Nr.LX005381796CA.

Zviedrijas Karalistes identitātes karte /numurs/, izdota 2016.gada 24.februārī, kuru izmantoja /pers. F/, neatbilda noteiktajai formai un nebija izgatavota uzņēmumā, kas nodarbojas ar Zviedrijas Karalistes personu identitātes karšu izgatavošanu.

Ar šādām savām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 281.panta pirmajā daļā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedza Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras virsprokurors A.Meisters, lūdzot atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /pers. E/ noteikto sodu un /pers. F/ noteikto sodu un galīgo sodu, un šajā daļā taisīt jaunu spriedumu, nosakot /pers. E/ par Krimināllikuma 190.[1]panta otrajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu brīvības atņemšanu uz 1 gadu, konfiscējot naudas līdzekļus 700 *euro* apmērā; /pers. F/ par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā, 190.[1]panta otrajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu brīvības atņemšanu uz 9 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, par Krimināllikuma 281.panta pirmajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem. Saskaņa ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot sodus, /pers. F/ noteikt brīvības atņemšanu uz 10 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas.

Amatā augstāka prokurora ieskatā prokurora pirmās instances tiesā pieprasītais sods /pers. E/ un /pers. F/, un tiesas piespriestais sods /pers. E/ un /pers. F/, ir nesamērīgi mīksts sods un tā noteikšanā ir nepareizi piemēroti Krimināllikuma 46.panta otrajā un trešajā daļā paredzētie soda noteikšanas vispārīgie principi.

Apelācijas protestā norādīts, ka tiesa, lemjot par piespriežamo soda veidu un mēru apsūdzētajiem, nav sniegusi noziedzīga nodarījuma rakstura un radītā kaitējuma vērtējuma ietekmi attiecībā pret apsūdzētajiem noteikto sodu, tas ir, tiesa ir ignorējusi noziedzīgā nodarījuma būtību un faktiski nav ņēmusi vērā apdraudētās intereses un līdz ar to arī noziedzīga nodarījuma kaitīgumu, - faktu, ka /pers. E/ un /pers. F/ (atbalstīšana) darbību rezultātā, pārvietojot pāri Latvijas Republikas valsts robežai nelikumīgā veidā narkotiskās vielas – 915,5901 g kanabisa (izžāvēta marihuāna), tas ir, lielā apmērā, ir būtiski aizskartas sabiedrības intereses, apdraudot vispārējo sabiedrības drošību narkotisko vielu aprites jomā, tādējādi veicinot sabiedrībā narkomānijas izplatīšanos, veicinot atkarību no aizliegtām vielām un cita veida prettiesisku uzvedību, kas acīmredzami nenodrošina nepieciešamo preventīvo efektu, kā arī nav taisnīgs, ņemot vērā valsts stingrāku sodu politiku attiecībā uz citiem, mazāk kaitīgiem pārkāpumiem. Turklāt /pers. F/ darbību rezultātā tika apdraudēta arī pārvaldības kārtība. Vainīgajām personām tiesas piemērotais sods nerada pārliecību, ka ar to ir iespējams efektīvi novērst jaunu līdzīgu noziedzīgu nodarījumu atkārtotu izdarīšanu.

Lai gan /pers. E/ un /pers. F/ tiesas sēdē atzina savu vainu viņiem inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, tomēr Krimināllikuma 55.panta nosacījumu piemērošana amatā augstāka prokurora ieskatā nav pieļaujama, jo tā neatbilst apsūdzētajiem inkriminējamo noziedzīgo nodarījumu raksturam un nesekmē soda mērķa sasniegšanu.

Atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008.gada 1.jūlija lēmumā norādīto, amatā augstāka prokurora ieskatā konkrētajā gadījumā tiesa nav īpaši motivējusi to, kādēļ apsūdzētajiem sods nosakāms nosacīti, pārkāpjot

Krimināllikuma 35., 46., 55.pantu, kas ir Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā minētais pārkāpums, jo atbilstoši Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2015.gada 21.decembra lēmumam lietā Nr.SKK-743/2015 Krimināllikuma 55.panta pirmajā daļā uzskaitīto apstākļu vērtējums ir saistāms ar Krimināllikuma 35.panta un 46.panta nosacījumu ievērošanu.

Tiesa, pretēji Krimināllikuma 55.panta pirmās daļas prasībām un judikatūras atziņām, nepareizi novērtējusi /pers. E/ un /pers. F/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu smagumu, noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu.

Krimināllikuma 55.panta nosacījumu piemērošana un apsūdzēto notiesāšana nosacīti, nesasniegs soda mērķi, jo nosacīta notiesāšana nav samērīga ar narkotiskās vielas 915,5901 g kanabisa (izžāvēta marihuāna), tas ir, lielā apmērā, pārvietošanu pāri Latvijas Republikas robežai nelikumīgā veidā apmēru un nodarīto kaitējumu, valsts pārvaldei radīto apdraudējumu, kā arī tas neatbilst sabiedrības interesēm, jo šāds sods neatturēs apsūdzētos un citas personas no noziedzīgu nodarījumu, kas vērsti pret tautsaimniecības interesēm vai pārvaldības kārtību, atkārtotas izdarīšanās, kas savukārt vainīgajiem un citām personām var radīt pārliecību, ka valsts reakcija uz likuma pārkāpšanu ir pārlieku humāna un sankcijas par likumpārkāpuma izdarīšanu ir nesalīdzināmi zemākas nekā noziedzīgā ceļā iegūtais labums. Šāds tiesas spriedums nav atzīstams par tiesisku un pamatotu un neatbilst Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas, 512.panta pirmās daļas un 527.panta otrās daļas 6.punkta prasībām.

Turklāt, amatā augstāka prokurora ieskatā, tiesa spriedumā par kriminālprocesā 2016.gada 6.septembrī arestēto /pers. E/ piederošo naudu 700 *euro*, ir nonākusi pie kļūdaina secinājuma, ka nauda 700 *euro* apmērā nav pieļaujama konfiscēšanai un uz to uzliktais arests ir atceļams.

Naudas līdzekļi 700 *euro* tika konstatēti un izņemti 2016.gada 27.augustā /pers. E/ dzīvesvietas /adrese/, Rīgā, kratīšanas laikā, un tie atradās /pers. E/ valdījumā un ir /pers. E/ piederoši.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka naudas līdzekļi ir atzīstami par atvietojamu lietu, pierādījumu trūkums par to iespējamo saistību ar nelikumīgām darbībām nevar būt par iemeslu, lai nepiemērotu Krimināllikuma 42.pantā noteikto mantas konfiskāciju /pers. E/, konfiscējot viņa dzīvesvietā konstatētos naudas līdzekļus 700 *euro* apmērā.

Prokurors apelācijas instances tiesas sēdē iesniegto apelācijas protestu uzturēja uz tajā norādītajiem argumentiem.

Apsūdzētais /pers. E/ apelācijas instances tiesas sēdē nevēlējās sniegt paskaidrojumus par iesniegto apelācijas protestu.

Apsūdzētais /pers. F/ apelācijas instances tiesas sēdē nevēlējās sniegt paskaidrojumus par iesniegto apelācijas protestu.

Apsūdzētā /pers. E/ aizstāvis Gijs Rūsiņš apelācijas instances tiesas sēdē lūdza iesniegto apelācijas protestu noraidīt un atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu.

Apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis Armands Smans apelācijas instances tiesas sēdē lūdza iesniegto apelācijas protestu noraidīt un atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu.

Motīvu daļa

Tiesas kolēģija, pārbaudījusi krimināllietas materiālus apelācijas protesta ietvaros, uzklausījusi procesa dalībnieku viedokļus, novērtējusi apelācijas protesta motīvus, secina, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par Krimināllikuma 55.panta piemērošanu /pers. E/ un /pers. F/.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa likumīgi un pamatoti atzinusi /pers. E/ par vainīgu viņam inkriminēta noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 190.[1]panta otrajā daļā, izdarīšanā un /pers. F/ par vainīgu viņam inkriminētu noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēti Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 190.[1]panta otrajā daļā, 281.panta pirmajā daļā, izdarīšanā un tie ir pareizi kvalificēti.

Tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas protests ir pamatots un apmierināms, un pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par Krimināllikuma 55.panta piemērošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo daļu ja, nosakot sodu – brīvības atņemšana – ilgāku par trim mēnešiem, bet ne ilgāku par pieciem gadiem, tiesa, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību un citus lietas apstākļus, iegūst pārliecību, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tā vainīgo var notiesāt nosacīti.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas 2008.gada 1.jūlija kopsapulces lēmumā „Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" sniegtas rekomendācijas vienveidīgai tiesību normu piemērošanai, notiesājot nosacīti. Lēmumā norādīts, ka, lemjot par nosacītas notiesāšanas piemērošanu vai vieglāka soda noteikšanu nekā likumā paredzētais, tiesām jāievēro ne tikai vainīgā personību raksturojošie dati, bet arī fakti, kas saistīti ar noziedzīgo nodarījumu, tostarp izdarīto noziedzīgo nodarījumu skaits un radītais kaitējums. Ja tiesa atzīst par iespējamu piemērot nosacītu notiesāšanu personai, kura izdarījusi smagu vai sevišķi smagu noziegumu, pieņemtais lēmums īpaši jāmotivē, pievērošot uzmanību arī vispārējās prevencijas mērķu sasniegšanai. Nosacīta notiesāšana nebūtu piemērojama tikai tāpēc, ka vainīgais nožēlo izdarīto, ieprieks nav sodīts vai sodāmība dzēsta.

Tiesu praksē atzīts, ka lemjot jautājumu par iespēju piemērot nosacītu notiesāšanu, tiesai ir jāizvērtē visi Krimināllikuma 55.panta pirmajā daļā norādīti apstākļi un tai nav tiesību kādu no šiem apstākļiem ignorēt. Nesamērīgi mīksta soda noteikšana, kas pamatota vienīgi uz personību pozitīvi raksturojošo ziņu izvērtējumu, nesasniegs soda mērķi – sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jo šādā gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam (Sk. *Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2015.gada 21.decembra lēmums lietā Nr.SKK-743/2015; Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 30.septembra lēmums lietā Nr.SKK-306/2014*).

No pirmās instances tiesas sprieduma redzams, ka tiesa, nosakot apsūdzētajiem sodu brīvības atņemšanas veidā nosacīti, pamatā ir ņēmusi vērā apsūdzēto personību pozitīvi raksturojošu informāciju, apsūdzēto attieksmi pret apsūdzību un pret procesuālajiem pienākumiem, un nav izvērtējusi izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta piekto daļu /pers. E/ izdarītais noziedzīgais nodarījums ir kvalificējams kā sevišķi smags noziegums un saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta otro un piekto daļu /pers. F/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi kvalificējami kā kriminālpārkāpums un sevišķi smaga noziegumu atbalstīšana.

Izvērtējot apsūdzētā /pers. E/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 190.[1]panta otrajā daļā un apsūdzētā /pers. F/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 190.[1]panta otrajā daļā, raksturu un radīto kaitējumu, tiesas kolēģija atzīst, ka noziedzīgā nodarījuma raksturs izpaužas tajā apstāklī, ka tiek apdraudēta sabiedriskā drošība narkotisko vielu nelikumīgas aprites jomā, un saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta piekto daļu atzīstams par sevišķi smagu noziegumu, kuru raksturo visaugstākā kaitīguma pakāpe.

Savukārt /pers. F/ darbību rezultātā, kas paredzēts Krimināllikuma 281.panta pirmajā daļā, tika apdraudēta pārvaldības kārtība.

Ņemams vērā arī tas apstāklis, ka narkotiskās vielas – kanabiss (izžāvēta marihuāna) daudzums 915,5901 grami, ko /pers. E/ pārvietoja pāri Latvijas Republikas robežai nelikumīgā veidā un /pers. F/ atbalstīja, deviņas reizes pārsniedz apmēru, sākot ar kuru tās daudzums atzīstams par lielu, jo atbilstoši likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 2.pielikumam, izžāvētas marihuānas apmērs, sākot ar kuru tās daudzums atzīstams par lielu, ir 100 grami.

Pirmās instances tiesa pamatoti saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta nosacījumiem nekonstatēja apsūdzēto atbildību pastiprinošus apstākļus. Tādus nekonstatē arī apelācijas instances tiesa.

Pirmās instances tiesa pamatoti saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu atzina par abu apsūdzēto atbildību mīkstinošu apstākli vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu visos inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, tiesas kolēģija nekonstatē apsūdzētajiem citus atbildību mīkstinošus apstākļus.

Apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis tiesas debatēs lūdza par apsūdzētā /pers. F/ atbildību mīkstinošiem apstākļiem atzīt saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu to, ka /pers. F/ aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu, ko pierādot viņa nopratināšanas protokoli, saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 4.punktu to, ka /pers. F/ sekmējis citas personas nozieguma atklāšanu, proti, jau sākotnēji ir izstāstījis par sevi un norādījis uz līdzapsūdzētā lomu, kas bija par pamatu aizdomu izvirzīšanai un apsūdzības celšanai, saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu to, ka atzinis savu vainu jau pirmajā dienā pēc aizturēšanas un izdarīto nožēlojis.

Tiesas kolēģija norāda, ka pirmās instances tiesa spriedumā ir jau atzinusi par apsūdzētā /pers. F/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu. Nav pamata apelācijas instances tiesā atkārtoti pārvērtēt minēto apstākli.

Tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētajam /pers. F/ nav konstatējams Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 4.punktā norādītais atbildību mīkstinošais apstāklis - vainīgais sekmējis citas personas nozieguma atklāšanu.

Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 4.punktā norādītais apstāklis - apsūdzētais sekmējis citas personas nozieguma atklāšanu par atbildību mīkstinošu apstākli atzīstams gadījumā, ja citas personas vainīgums apstiprinās ar procesuālu nolēmumu (lēmumu, spriedumu) šajā lietā vai ar spēkā stājušos nolēmumu citā lietā (*sk. Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2007.gada 25.septembra lēmums lietā Nr.SKK-481/2007*).

Tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētajam /pers. F/ nav konstatējams Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 2.punktā norādītais atbildību mīkstinošais apstāklis - vainīgais aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu.

Tas, ka apsūdzētais /pers. F/ uzreiz nopratināšanas laikā atzinās noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sniedza liecības, nav pamats atzīt, ka /pers. F/ aktīvi veicināja noziedzīga nodarījuma atklāšanu, jo tas, ka šajā sūtījumā atradās narkotiskās vielas izmeklēšanai jau bija zināms un jau tika veiktas procesuālas darbības noziedzīga nodarījuma atklāšanā, kā rezultātā tika aizturēts apsūdzētais /pers. F/.

Apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis tiesas debatēs lūdza ņemt vērā, ka apsūdzētais /pers. F/ atbalstīja sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, nevis izdarīja sevišķi smagu noziegumu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pie soda noteikšanas ir ņēmusi vērā katra apsūdzētā lomu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Prokurors tiesas debatēs uzturēja apelācijas protestā izteikto lūgumu apsūdzētajam /pers. E/ noteikt papildsodu – mantas konfiskācija, konfiscējot /pers. E/ piederošus naudas līdzekļus 700 *euro*, kas tika atrasti un izņemti /pers. E/ dzīves vietas kratīšanas laikā.

Tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas konstatētajam par izņemtās naudas 700 *euro* atdošanu /pers. E/ (sprieduma 5.,6.lpp.) un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564.panta sesto daļu neatkārto pirmās instances tiesas spriedumā minētos atzinumus.

Apelācijas instances tiesā kā apsūdzētā /pers. E/ personību raksturojošas ziņas tika iesniegtas izdrukas no internetbankas, ka ir nomaksājis ar pirmās instances tiesas spriedumu noteiktos procesuālos izdevumus 246,50 *euro* apmērā, kā arī ir samaksājis divus naudas sodus administratīvo pārkāpumu lietās (3.sējuma lietas 84.-86.lapa).

Papildus par savu personību apsūdzētais /pers. E/ norādīja, ka turpina strādāt tajā pašā darba vietā, nav ne administratīvu pārkāpumu, ne citu, pret viņu uzsāktu kriminālprocesu.

Apelācijas instances tiesā kā apsūdzētā /pers. F/ personību raksturojošas ziņas tika iesniegta konta pārskata izdruka no internetbankas, par to, ka viņam ir regulāri, legāli ienākumi (3.sējuma lietas 83.lapa) un tiesas sēdē apsūdzētais /pers. F/ papildus norādīja, ka turpina strādāt tajā pašā darba vietā, nav citu pret viņu uzsāktu kriminālprocesu. 2015.gadā viņam bija veselības problēmas – epilepsijas lēkmes, pārbaudījās vairākās slimnīcās un pēc tam lēkmes vairs nebija, bet uzskata, ka uz nervu pamata tās var atkārtoties. Viņa vecāki ir pensionāri, kuriem ir maza pensija, un viņš palīdz saviem vecākiem. Viņam ir māsa, kurai ir divi mazi bērni, un kura nestrādā, līdz ar to viņš vienīgais var palīdzēt vecākiem. Viņam ir meitene, kuru viņš ir bildinājis.

Ievērojot visu iepriekš minēto, un, ņemot vērā noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, tiesas kolēģija uzskata, ka Krimināllikuma 55.panta nosacījumi nav piemērojami. Ņemot vērā to, ka apsūdzētajiem /pers. E/ un /pers. F/ ir konstatēts atbildību mīkstinošs apstāklis, nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, kā arī ņemot vērā apsūdzēto personību raksturojošās ziņas, tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētajiem noteiktais brīvības atņemšanas sods ir noteikts pamatoti un pietuvināts minimālajam panta sankcijās paredzētajam sodam.

Tiesas kolēģija norāda, ka apsūdzēto personību pozitīvi raksturojošā informācija un atbildību mīkstinoši apstākļi ir ņemti vērā pie soda apmēra noteikšanas.

Tiesas kolēģija uzskata, ka ar sodu reālas brīvības atņemšanas veidā tiks sasniegts Krimināllikuma 35.pantā noteiktais soda mērķis, jo apsūdzētie /pers. E/ un /pers. F/ par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem tiks sodīti samērīgi un atbilstoši izdarītajam, kā arī tiks panākts, ka apsūdzētie un arī citas personas turpmāk pildīs likumus un atturēsies no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu, tiesas kolēģija konstatē pārrakstīšanās kļūdu pirmās instances tiesas sprieduma ievada daļā norādītajam apsūdzētā /pers. E/ personas kodam, tas ir, norādīts /personas kods/(3.sējuma lietas 45., 58.lapa).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 474.pantu:

1. Tiesa pēc savas iniciatīvas vai pēc procesā iesaistītās personas pieteikuma var izlabot nolēmumā pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas. Jautājumu par kļūdu labošanu izlemj rakstveida procesā.
2. Pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas izlabo, pieņemot lēmumu, kuru paziņo procesā iesaistītajām personām un iestādei, kura izpilda sodu, ja šis labojums attiecas uz soda izpildi.
3. Procesā iesaistītās personas par nolēmumā tiesas izdarītu kļūdas labojumu var iesniegt sūdzību vai protestu augstāka līmeņa tiesai 10 dienu laikā. Šo sūdzību vai protestu izskata augstāka līmeņa tiesas tiesnesis rakstveida procesā bez procesā iesaistīto personu piedalīšanās. Lēmums nav pārsūdzams.

No minētās Kriminālprocesa likuma normas izriet, ka pārrakstīšanās un matemātiska aprēķina kļūdas nolēmumā var labot tikai tā tiesa, kas pieņēmusi konkrēto nolēmumu. Kriminālprocesa likuma 474.pants nedod tiesības augstākas instances tiesai labot pārrakstīšanās kļūdas zemākas instances tiesas nolēmumā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 18.oktobra spriedumu atcelt daļā par /pers. E/ un /pers. F/ Krimināllikuma 55.panta piemērošanu.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Krimināllietu departamentā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Pilna nolēmuma pieejamības diena - 2018.gada 21.februāris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja (personiskais paraksts) S.Kalniņa
Tiesneši (personiskais paraksts) S.Arnola
(personiskais paraksts) G.Kveska